

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА ІННОВАЦІЙ

ISSN (PRINT): 2524-0897

ISSN (ONLINE): 2524-0900

ПРИЧОРНОМОРСЬКІ ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ

Науковий журнал

Випуск 98

Видавничий дім
«Гельветика»
2026

Головний редактор:

Шапошиков Костянтин Сергійович, доктор економічних наук, професор, Віцепрезидент з наукової роботи та міжнародних зв'язків, ЗВО «Університет трансформації майбутнього» (Україна).

Члени редакційної колегії:

Абрамова Алла Сергіївна, кандидат економічних наук, доцент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Україна)

Гавкалова Наталія, доктор економічних наук, професор, професор, Варшавський технологічний університет (Політехніка Варшавська) (Польща)

Дзієканські Павел, доктор філософії в менеджменті, Університет імені Яна Кохановського (Польща)

Дименко Руслан Анатолійович, доктор економічних наук, професор, Київський національний університет будівництва і архітектури (Україна)

Іртищева Інна Олександрівна, доктор економічних наук, професор, Національний кораблебудівний університет імені Адмірала Макарова (Україна)

Лопашук Інна Афанасіївна, кандидат економічних наук, доцент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Україна)

Новикова Іннола Вікторівна, доктор економічних наук, професор, Київський аграрний університет Національної академії аграрних наук України (Україна)

Островська Наталія Степанівна, доктор економічних наук, професор, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Україна)

Петреску Каріна, доктор філософії в управлінні освітою, Університет ім. Штефана чел Маре в Сучаві (Румунія)

Пілієліє Ліна, доктор філософії в менеджменті, професор, Університет Вітовта Великого (Литва)

Ситник Інесса, доктор економічних наук, професор, Політехніка Опольська (Польща)

Стройко Тетяна Володимирівна, доктор економічних наук, професор, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна)

Федишин Майя Пилипівна, кандидат економічних наук, доцент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Україна)

Шлапак Алла Василівна, доктор економічних наук, професор, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка (Україна)

Науковий журнал «Причорноморські економічні студії»

включено до переліку наукових фахових видань України в галузі економічних наук (Категорія «Б») на підставі Наказу МОН України від 28 грудня 2019 року № 1643 (Додаток 4)
Галузь науки: економічні.

Спеціальності: С1 – Економіка та міжнародні економічні відносини; D1 – Облік і оподаткування; D2 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок; D3 – Менеджмент; D5 – Маркетинг; D7 – Торгівля; J2 – Готельно-ресторанна справа та кейтеринг; J3 – Туризм та рекреація; С3 – Міжнародні відносини.

Затверджено до друку та поширення через мережу інтернет відповідно до рішення вченої ради Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій (від 30 березня 2026 року протокол №3)

Реєстрація суб'єкта у сфері друкованих медіа:

Рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 1552 від 09.05.2024 року.

Ідентифікатор медіа: R30-04411

Суб'єкт у сфері онлайн-медіа:

Приватна установа «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій» (вул. Інглезі, буд. 6/1, оф. 135, м. Одеса, 65101, info@iei.od.ua, тел.+38 (050) 758-14-36)

Міжнародний цифровий ідентифікатор журналу: <https://doi.org/10.32843/bses>

Науковий журнал включено до міжнародних наукометричних баз даних **Index Copernicus та Google Scholar**

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення **StrikePlagiarism.com** від польської компанії **Plagiat.pl**

Електронна сторінка видання: <https://journals.iei.od.ua/index.php/bses>

ЗМІСТ**РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІКА****Горняк О.В., Масленніков Є.І., Рябов С.**РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ..... 9**Ковальчук О.В.**СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА АПК:
ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ..... 18**Козюк В.В.**СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФІНАНСУВАННЯ
ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ СУДНОПЛАВНИХ КОМПАНІЙ..... 23**Куряча Н.В.**

КОМУНІКАЦІЇ В КОМАНДІ ТА УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ..... 32

Маркус В.В.

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ТА ДИНАМІКИ ВИДАТКІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ..... 37

Федик М.В.ДЕМОГРАФІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ БЕЗРОБИТТЯ В УКРАЇНІ
В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ..... 46**Хірівський Р.П.**ІНТЕГРАЛЬНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СПРОМОЖНОСТІ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ..... 54**Чернихівська А.В.**РОЗВИТОК РЕГЕНЕРАТИВНОГО СЕРВІСУ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ
ТА ТУРИЗМУ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ: СТРАТЕГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ 60**РОЗДІЛ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО
І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ****Кальченко Т.В., Олійник В. В., Фурсова О.В.**ЦИКЛІЧНІСТЬ ГЛОБАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ
В СИСТЕМІ ГЕОЕКОНОМІЧНИХ ЗІТКНЕНЬ..... 68**Poliakova Yuliia**DEVELOPMENT OF THE "GREEN" ECONOMY IN UKRAINE:
CHALLENGES, FEATURES AND PROSPECTS..... 73**Шкурупій О.В., Дейнека Т.А., Дивнич О.Д.**АНАЛІТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕОРІЙ
У ДОСЛІДЖЕННІ СУЧАСНИХ СВІТОВИХ ТОВАРНИХ РИНКІВ..... 79**РОЗДІЛ 3. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ****Жук В.М., Василішин С.І., Нежид Ю.С.**ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ФОРМУВАННЯ
ПРОФЕСІЙНОГО СУДЖЕННЯ БУХГАЛТЕРА ПІД ЧАС ОЦІНКИ
РЕЗЕРВІВ І ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ: УПРАВЛІНСЬКИЙ ВИМІР..... 88**Якушко І.В.**СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ФУНКЦІЇ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ:
ДОСВІД КРАЇН ЄС ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ..... 95**РОЗДІЛ 4. ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА,
СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК****Марич М.Г., Якимець В.С.**ТРАНСФОРМАЦІЯ СПОЖИВЧОЇ ПОВЕДІНКИ НА РИНКУ КРЕДИТНИХ ПОСЛУГ
ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ..... 99**Слатвінська М.О., Мірошніченко М.І.**ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ
МИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ..... 105

Юрій Е.О.

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ:

ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ВИКЛИКИ.....114

**РОЗДІЛ 5. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ
І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА**

Єрмакова О.А., Рулінська О.В., Шершун О.М.

ЛАНЦЮГИ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИХ ОРІЄНТИРІВ РОЗВИТКУ

УКРАЇНСЬКОГО ПРИЧОРНОМОР'Я.....119

**РОЗДІЛ 6. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ,
СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА**

Бондаревська К.В.

МЕХАНІЗМ ВЗАЄМОДІЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ

ТА РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ: ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....128

РОЗДІЛ 7. МЕНЕДЖМЕНТ

Вітер О.М., Килин О.В., Свелеба Н.А.

ЕМПАТІЙНЕ ЛІДЕРСТВО В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....135

Гнатюк Б.І.

СЕГМЕНТНА СПЕЦИФІКА ТРАНСФОРМАЦІЇ SHORE-BASED КОМПЕТЕНЦІЙ

У LINER SHIPPING ПІД ВПЛИВОМ ЕКОЛОГІЧНИХ РЕГУЛЯЦІЙ.....140

Голушко Д.Ю.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ СИСТЕМОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ У ГЛОБАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....146

Новікова М.М., Боровик М.В.

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ HR-МЕНЕДЖМЕНТУ

У ФОРМУВАННІ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....152

Стойка В.О., Сула Є. В., Байрак О. С.

СВІТОВИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В АНТИКРИЗОВОМУ УПРАВЛІННІ ЛОГІСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....158

РОЗДІЛ 8. МАРКЕТИНГ

Гриневич Л.В., Боденко А.І.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОМНІКАНАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ

ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ РЕЛОКОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....162

Каліна І.І., Романова Л.В., Шуляр Н.М.

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОМИСЛОВОМУ МАРКЕТИНГУ.....168

Рева Д.С.

НЕЙРОЛІНГВІСТИЧНІ МАРКЕТИНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

ПОЗИЦІОНУВАННЯ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ БРЕНДІВ

НА СВІТОВИХ РИНКАХ ВІЗУАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ І КЛІЄНТСЬКОГО ДОСВІДУ.....174

Шелеметьєва Т.В., Попова В.Д.

ІНСТРУМЕНТИ ІНТЕГРОВАНИХ СТРАТЕГІЙ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ

В ОНЛАЙН-СЕРЕДОВИЩІ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ.....181

РОЗДІЛ 9. ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ

Кобеля З.І., Захарчук О.Г.

ВИБІР ІНСТРУМЕНТІВ УПРАВЛІННЯ КАДРОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ

ПІДПРИЄМСТВА ЗАЛЕЖНО ВІД РІВНЯ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....188

Крайнік О.М., Левченко С.А.

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ АДАПТАЦІЇ АГРОБІЗНЕСУ ДО ЗМІН КЛІМАТУ

ЗА ЄВРОПЕЙСЬКИМИ СТАНДАРТАМИ КЛІМАТИЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....194

РОЗДІЛ 10. ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА**Бедрадіна Г.К., Нездоймінов С.Г., Мостова К.А.**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА СТРУКТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ
РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ..... **200****Подольян М.І., Мельникович М.С.**СТАНДАРТИ ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА АДМІНІСТРАТИВНІ РИЗИКИ
РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ..... **211****Харенко Д.О., Каламан О.Б., Шикіна О.В.**УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ГЛЕМПІНГУ В УКРАЇНІ
ЯК ІННОВАЦІЙНОГО СЕГМЕНТА ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ..... **216****РОЗДІЛ 11. ТУРИЗМ****Бессонова А.В., Бойко З.В., Захарова С.Г.**ЯКІСТЬ І БЕЗПЕКА НАЦІОНАЛЬНИХ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ
В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... **223****Давиденко І.В.**SMART-ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ТУРИСТИЧНИМИ ДЕСТИНАЦІЯМИ
ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ БЛАКИТНОГО ТУРИЗМУ..... **229****Кузик Н.П., Микицей Т.Д.**ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ
ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ..... **234****Chaika Tatiana, Yakymenko-Tereshchenko Natalia, Poberezhna Nataliia**MANAGEMENT OF INNOVATIVE RESOURCES
FOR THE DIGITAL TRANSFORMATION OF EXCURSION..... **240**